

Kiusaamiseen puuttumisen malli

Parkanon yhtenäiskoulu ja lukio
kevät 2023

Kiusaamisen kriteerit

- Keskeisiä kriteerejä kiusaamiselle on sen toistuvuus ja tahallisuus sekä se, että kiusaaminen vaikuttaa negatiivisesti kiusatun hyvinvointiin.
- Kiusaamiseen liittyy tyypillisesti vallankäyttö eli osapuolet eivät ole keskenään tasaväkisiä, jolloin kiusatun on vaikea puolustautua.
- Kiusaamisen muodot (fyysinen, sanallinen, epäsuora, omaisuuteen kohdistuva tai verkossa tapahtuva).

Tarkoituksellinen muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittava tai heidän ihmisarvoaan loukkaava toistuva käytös.

- fyysinen ja sanallinen uhkailu
- fyysinen ja henkinen väkivalta
- syrjintä tai häirintä

Ennaltaehkäisevä työ

- Ryhmäyttäminen (vähintään kerran vuodessa, Mitä on kiusaaminen/häirintä?)
- Kaveri- ja tunnetaitotunnit (2 oppituntia lukuvuonna/luokka. Lukukauden alussa syksyllä kaveritaidot ja keväällä tunnetaidot) (kasvatusohjaaja, laaja-alainen, joku muu?)
- Aikuisten esimerkki
- Välitunnit ja vapaat tilanteet (esim. eteiset) seurannassa
- Käpy-/klinikkatoiminta (tunnilta poistamisen ohjeistus - valvonta/ilmoittamisen malli, evätäänkö paikallaolo seuraavilta tunneilta - toiminta suunnitteilla)
- Koulukysely vuosittain
- Kolmikantakeskustelut
- Huoliboxi + sähköinen huoliboxi peda.netistä
- Asiantuntijaluennot
- Teemapäivät

Häirintään puuttuminen

- Tuodaan esille häirinnän eri muotoja

Häirintä on yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää. Häirintä määritellään laissa käyttäytymiseksi, jolla loukataan henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti. Käyttäytymisellä luodaan kiellettyyn syrjintäperusteeseen, kuten esimerkiksi seksuaaliseen suuntautumiseen, alkuperään tai vammaisuuteen liittyvä halventava, nöyryyttävä, uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri.

Häirintä voi olla puhetta, ihmisarvoa loukkaavan materiaalin esillepanoa tai sen tällaisen materiaalin jakamista.

Jos teko täyttää rikoksen
tunnusmerkit, asiasta tehdään
ilmoitus poliisille.

Epäily kiusaamisesta:

jokainen epäily/tilanne
otetaan aina vakavasti ja
selvitetään loppuun asti.

Tehdään tilanteen
kartoitus, sopiminen ja
harkinnanvaraisesti
tuntimerkintä.

Mikäli kiusaaminen
täyttää kiusaamisen
kriteerit, siirrytään
seuraavalle portaalille.

Havainto jatkuvasta ja tahallisesta kiusaamisesta (kiusaamisen kriteerit täyttyvät):

Kuullaan kiusattua ja kiusaajaa.

Kasvatuskeskustelu (kaksi aikuista, joista
toinen luokanopettaja/ -valvoja +
kirjaaminen wilmaan), sovittelu.

Tieto kiusatun ja kiusaajan huoltajille.

Ilmoitus kuraattorille ja
luokanvalvojalle/ -opettajalle.

Luokanvalvoja / -opettaja ilmoittaa
tilanteesta muille oppilasta opettaville
aikuisille.

Kiusaamisen seuraaminen yhtä pitkään
kuin kiusaamista on kestänyt (tai
tarpeen mukaan). Seurantaa hoitavat
tilanteessa sovitut aikuiset.

Kiusaaminen jatkuu edelleen:

Kuullaan oppilaita ja
kutsutaan huoltajat koululle
(tarvittaessa kutsutaan
kuraattorin lisäksi
moniammatillinen työryhmä
koulusta tai koulun
ulkopuolelta koolle).

Rangaistustoimista
päättäminen (esim.
jälki-istunto, kirjallinen
varoitus).

Tehdään
lastensuojeluilmoitus.

Kiusaamisen seuranta
aloitetaan alusta.

Kun koulun tukitoimet eivät riitä:

Määräaikainen
erottaminen koulusta.

Kutsutaan muut koulun
ulkopuoliset
sosiaalipalvelut (uusi
LaSu).

Selvitetään
mahdollinen
ankkuritoiminta.

Seuranta
Ennaltaehkäisevä työ

PAHOINPITELY EI OLE KIUUSAAMISTA. SE ON PAHOINPITELY. SE ON RIKOS.

- Rikoksia koulussa tehtynäkin mm.
 - lievä pahoinpitely
 - kunnianloukkaus
 - yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen
 - pakottaminen seksuaaliseen tekoon
 - omaisuuteen kohdistuvat vahingonteot oikeudettomasti hävittää/vahingoittaa toisen om.
 - näpistys, varkaus
 - kiristys, laiton uhkaus
 - vainoaminen
- 15 vuotta on rikosoikeudellisen vastuun raja
- Alle 15-vuotiaisiin rikoksen tekijöihin voidaan kohdistaa lastensuojelullisia toimenpiteitä
- Kaikilla on velvollisuus ilmoittaa poliisille, jos tehtävässään saanut tiedon, että joku vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Virallisen syytteen alaiset rikokset = poliisi voi tutkia ja syyttäjä syyttää, vaikka asianomistaja ei vaadi rangaistusta:

- pahoinpitely
- vahingonkeho, kun se kohdistuu kunnan tai valtion omaisuuteen
- varkaus, esim. raha, kännykkä tai reppu
- lievä pahoinpitely silloin, kun se kohdistuu alaikäiseen uhriin tai henkilöön, joka suorittaa työtehtäviään esim. opettaja
- kiristys
- virkamiehen väkivaltainen vastustaminen